

15 коп.

1939

ЦЕНТРАЛЬНА
ЗО-УЧБО-
ЛІТЕРА

RCECRIT

**КРАИОВИЙ ВІДДІЛ
ВУФКУ**

Харків, Товарна Біржа

1-й Ім. Лібкнекта

2-й Ім. Комінтерну

3-й Червоний Маяк

4-й Ім. К. Маркса

5-й Ім. Дзержинського

6-й „Жовтень“

7-й Пролетарій
(„Кол. Современний“)

ДЕРЖКІНОТЕАТРИ ВУФКУ

З 26 квітня Останній випуск ВУФКУ

М И Т Я

З 26 квітня 2-й тиждень

СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК

З 26 квітня 2-а серія

ЇЗДЕЦЬ З УАЛЬД-ВЕСТА

З 26 квітня

МИНАЮТЬ ТІНІ

З 26 квітня

НАТЕЛЛА В голов. ролі Ната Вачнадзе

З 24 квітня

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

З 26 квітня 1-а серія

М И С - М Е Н Д

Початок о 6 год. Каси з 5 годин

Попередній продаж квитків у центральній касі (пл. Тевелева, проти Товарної Біржі)

БЕРЕГІТЕ ВОЛОСЫ

МОЙТЕ ГОЛОВУ

У ПОТРЕБЛЯЯ

ШАМПОНЬ

МАРКА

фирмы.

МАРКА

фирмы.

ТОЛЬКО Г. ПЕТРОВА

ЕГО ДОСТОИНСТВА:

ВОЛОСЫ ПЫШНЫЕ, БЛЕСТИЩИЕ И БЕЗ ПЕРХОТИ. ВОЛОСЫ НЕ ЖИРНЫЕ. ПРЕВОСХОДНАЯ ЧИСТКА КОРНЕЙ ПОДВОЛОСНОЙ ПОЧВЫ. ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНОЕ СРЕДСТВО ПРОТИВ ВЫПАДЕНИЯ ВОЛОС. НАИЛУЧШИЙ И САМЫЙ ДЕШЕВЫЙ УХОД ЗА ВОЛОСАМИ.

ПРОДАЕТСЯ в аптеках и магазинах санитарии и гигиены
Пробный пакет высыпается по получ. 20 к. почтов. марками.

Адресовать:

Г. Петрову, Москва, почтамт, ящик № 755.

Для оптовых: Москва 20, Ухтомская, 40.

Этикет заявлен комитету
по делам изобретений
ВСНХ № 131.

Шампунь разрешен Мос-
здравотделом: отношение
№ 986123.

• ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

НОВ. ПАССАЖ № 19

ПР. Т-ВО

РУССКИЕ „ШПАЛЕРЫ“

ОБОИ
КЛЕЕНКА
РАМЫ
БАГЕТ
КАРТИНЫ
ГРАВЮРЫ
ОКАНТОВКА

• ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА!

ДИВАНЫ, ТАХТЫ, СТУЛЬЯ И МАТРАЦЫ

СОБСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА

ПРОДАЮТСЯ НЕДОРОГО

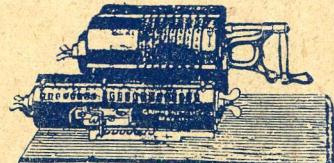
ТАМ ЖЕ ПРИЕМ ЗАКАЗОВ и РЕМОНТ

Красно-Октябрськ. (б. Контор.), 42, во дворе, Л. Каплун.

1-я образцовая ремонтная мастерская

„ТЕХНОТРУД“

Срочное исполнение ремонта и
реставрация пишущих машин,
арифмометров и контрольных
касс

::: СПЕЦИАЛЬНАЯ ВЫСЫЛКА МЕХАНИКОВ ПО ВЫЗОВАМ. :::

Харьков, ул. Свердлова № 3.
:::: Телефон № 17-86. ::::

ВІДАННЯ ІІІ.

№ 17
24-го квітня
1927 року

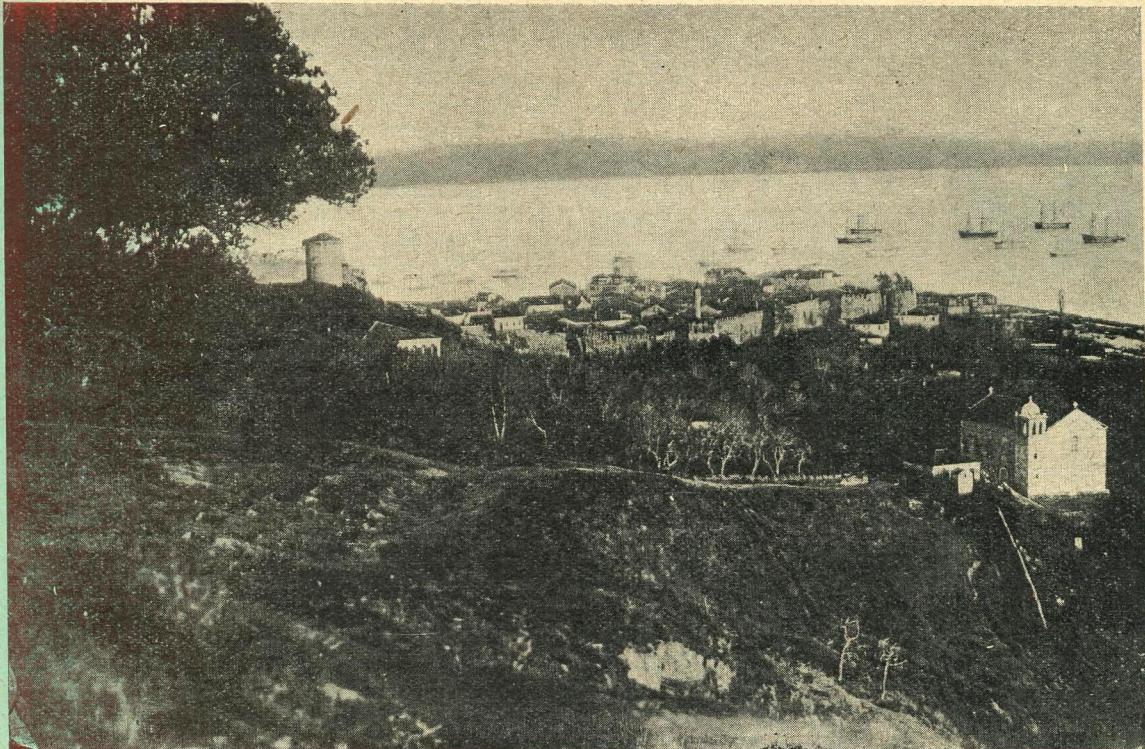
Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

ВСЕСВІТ

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

ДО ІТАЛО-ЮГОСЛАВСЬКОГО КОНФЛІКТУ

Дураццо—столиця Албанії

Албанські касарні біля м. Тирана. Військові вправи солдат

Оповідання **ЛЮБОВ З ОГЛЯДУ** О. Ясного

ЖОРЖ поклав „Вечірнє радіо“ на стіл і простяг руку до шклянки бурштинового пива:

— Не згодний. Як собі хочеш, а не згодний. Кохання, друже мій, поза біологічними законами—ніщо. Ти розумієш, ніщо.

Жорж намігся переконати мене за всяку ціну. Він зробив на останньому слові наголос і вдарив кулаком по столу з такою силою, що кельнер з'явився перед нами, як Мefістофель перед Фаустом.

— Прикажете пляшку?..
Дві?..

— Дві!

Рух заперечення відбувся з моєї боку виникав на Жоржиному обличчі знак запитання і я перевів погляд просто на порудний плакат:

„Пийте пиво Нова Баварія“

Жорж не вгавав. Він знову взяв до рук „Вечірнє Радіо“...

— От тобі...
от... от! „Учора на Зайківці... да...

Барельєф „Кемаль Паша“. Робота скульптора Малецького

і облила йому сірчаним квасом обличчя“. Навіщо це вона зробила—га?.. Які чинники примусили її стати на шлях такої дикунської помсти? Ти мовчиш? Так! Кохання! Але кохання не абстрактне, не в запусканням очей під лоба, а кохання до чоловіка, як до грубої фізичної сили.

Я справді мовчав.

Ну що я міг сказати Жоржеві проти його аргументів. Нічого. Проте дух суперечки сидів у мене глибоко:

— Знаєш що, Жорже. Може, звичайно, ти й маєш рацію. Але ти говориш устами нашого класового ворога Винниченка, і це не робить тобі чести.

Жорж аж підстрибнув на стільці:

— Ага? Ти хочеш закинути мені піазування перед авторитетами? Неправда. Я маю свої глибокі переконання, більше того, маю життєві докази, що кохання далі певних біологічних процесів не йде.

Я спробував заперечити ще раз. Я говорив:

— Припустім, що кохання—біологічний процес. Припустім. Тут безперечно відограв посамперед підбор—пояснення поодиноких біологічних одиниць. Але й у такому розумінні, кохання походить з певної економічної залежності жінки від чоловіка. І який би влучний добір ні був, а як економічні умови не пасуватимуть до нього—він ніщо.

— Ти просто... грубий матеріяліст.

— Нехай я буду й грубий матеріяліст, проте ти мене не переконаєш, що жінка за твоїм прикладом облила чоловікові сірчаним квасом обличчя тільки з кохання до нього, як до грубої фізичної сили.

Жорж почевронів:

— Ну, а як на тебе?

— А як на мене—тут маємо економічні чинники.

— Економічні?—єхидно посміхнувся Жорж.

— Так. Економічні. Чоловік використовував її, використовував. І напевне використовував найжахливіше. Використавши, він викинув її як брудну панчоху. Куди жінка піде? Куди вона, я тебе питаю, піде, коли її вартість на біологічному ринкові знижено? Вона просто мститься.

— Значить, як на тебе, і в цьому випадкові, жінка помстилась заради зниження її товарової вартості на біологічному ринкові?

— Так.

— Ну, тоді ти просто... нахаба і більш нічого.

— Добре. Ну, а як би ти подивився на такий приклад жінка, згвалтована випадковим злочинцем, помстилася над ним лише через кілька років і то гірше за дикуна. Вона зарізала злочинця лобзиком.

Жорж нахабно зареготав:

— Зарізала?

— Так, зарізала! Помстилася за те ж саме зниження товарової вартості.

— Ти можеш дати доказа, що це не фантазія твоєї башки під впливом випитого пива?

— Будь ласка. Скажи тоді кельнерові не зважати на стіл за нашим столом, бо коли я почну відкидати твої „глибокі“ переконання, то ти ж не втримаєшся від протестів.

Жорж покликав кельнера:

— Ще дві пляшки і заткни вуха.

Тоді я почав:

— Власне кажучи, мені неприємно, що ми, зустрівшись сьогодні по п'ятирічній розлуці, замісць росказати одне одному про своє життя, рос颇али цей нікчемний спір.

— Будь ласка,—відповів Жорж.—Але ж ти не рак—назад не полізеш? Про п'ятирічні надбання, особливо мої, ми побалакаємо в приемнішій обстановці. Балакай.

— Гарразд. Факти, що їх були викладати,—не моє власного спостереження, проте, знаючи особисто геройню цієї історії, я глибоко переконаний, що вони безперечні. П'ять років тому я покинув це місто. Виїжджаючи я здається пропонував тобі свою помешкання, але...

Жорж двозначно посміхнувся:

— Я не мав змоги бачитися з хазяйкою.

— Так, ти не мав змоги бачитися з пустотливою хазяйкою, бо її вже не було вдома. Помешкання ти мого не взяв і це факт, що з нього походитиме вся справа.

— Ти переконаний?

— Далебі. Я переконаний цього так само, як і того, що ти випив уже 6 пляшок пива і в тебе очі надто западені. Я пойхав залишивши тебе без певного пристановища.

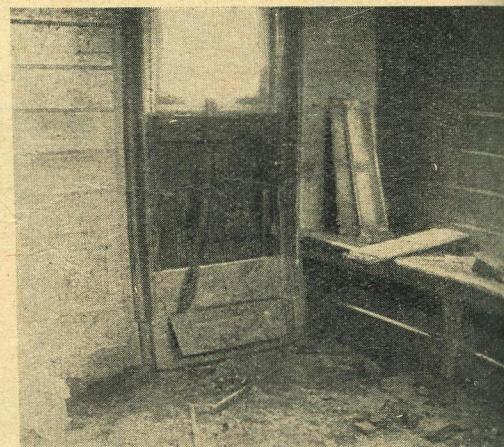
— Це теж безперечно.

— Де ти був, я влаштувався—я не знав, хоч за це сьогодні мав би право відмовитися зайти з тобою навіть сюди, в „Новій Баварії“. Зате вірні друзі не забули мене; час від часу вони розважали мене листами, і я, проживаючи за пів-сотні миль, знат і те, чого ти не міг знати, сидячи тут.

Жорж подивився мені в обличчя:

— Перспективи не було.

— Нехай і так. Історія бере свій початок з років революційної бурі. Моя колишня хазяйка, зауважів собі, власниця з минулому трьох будинків. Власне не вона, а її батьки. Під час революції такі родини були об'єктом міжкласової уваги. Ти робив великий очі? Не чув цього терміну? Пояснюю. Втративши від неодноразового розглітаювання будь які ознаки класової принадлежності, ця родина ще й добрий десяток раз зазнавала грабунку від п'яніх ватаг дроздовців. Зрозуміло? Коли такими чином у помешканні залишилося тільки його, що стіл, ліжко та де-кілька розбитих стільців—родина мала право спокійно спостерігати, як що—вечора мимо місце проходив у їхній фамільній ротонді п'яний дроздовець. Але я, кажу, сім'я мала право заспокоїтись—а чи заспокоїлася? Ні. Вона тримала як ніколи за свій останній і єдиний скарб

До нападу фашистів на робітничу демонстрацію в Берліні. Вагон, що було розбито на вокзалі під час боїв

— пустотливу дівчинку з русявою голівкою і блакитними очима. Дівчинка була прекрасна. 18 років віку та такої вроди ніяким хміттям прикрити не можна було. Проте дівчинку старанно спалили в лахмітті, забороняли їй митися тижнями, але вона була ще кралиця.

Одного вечора, коли мало вже зайти сонце і його відсвіт переливами вигравав на русявій голівці дівчинки (вона сиділа біля вікна), вулицею йшов у їхній ротонді дроздовець. Дівчинка синела, сплеснула руками і несамовито зойкнула: — Мамо, наша лотона!

Дроздовець зупинився. Він глянув посоломі очима на вікно, на дівчинку, подивився по вулиці і зник за рогом будинку. Дівчина вжихнулася.

Вона притулилась до лутки і, затаївши дух, чекала. Через півка хвилин рипнули двері і на порозі віріс дроздовець:

— А-а-а... в бога, хріста, всіх апостолів... Пролетарят!

Він лукто заскріпів зубами, вийняв з похви блискучий клинок і підніс до лиця переляканої матері.

— Чим пахне?

Мати скам'яніла. Дроздовець підійшов до переляканої дівчинки. Дівчинка тримала біля вікна, як осиковий лист і в її блакитних очах нерухомо стояли аж два дроздовці.

— Лягай, шпано!

Дівчинка слухняно зробила крок до ліжка і закотила підніжку...

Жорж важко зітхнув. Я глянув на нього і мені здалося, що він навіть переживає.

— Жорж! — гуркнув я.

Він махнув рукою:

— Говори далі. Ковтнувши трохи пива, я казав далі:

На літнього Миколи тесля стукнув в останнє молотком і на вулиці №, за небагато часу, заблизив червоною фарбою на даху невеличкий будинок.

Минуло кілька років. Колишня дівчинка з блакитними очима виросла. Вона була тепер, як весняний ранок. Злізді, безперестанні турботи про шматок хліба, остаточно витруїли давній злочин і поклали на лиці легенький одилок заклопотаності. На цей час припадає й мое перше знайомство.

Жорж на мене не дивився. Він утопив очі в неповну шклянку пива і мовчки таращав пучками по столу. Я помочував. Переді мною, як на басків конях, проскавали спогади про цей уривок мого життя. Я був тоді не від того, щоб інколи, лежачи в невеличкій кімнатці, на самоті, не помріяти про особисті «достатки» своєї пустотливої хазяйки. Мою кімнатку відділяла від її кімнати побита міллю гардина і...

Жорж перебив:

— Слухаю далі.

Я оповідав далі:

— Жили вони зле. Їхні матерільні достатки були наймизерніші. Тої плати, що діставали вони від мене за кімнату, вистачало лише на кілька днів. Доводилося вишукувати засоби до життя десь інде. Мати була вже стара і могла лише поратись по хаті, а дочка, моя хазяйка, невміючи ніктої роботи, виїздила час від часу «спекульнути». І от я їх залишив. Я виїхав тоді, коли хазяйка збиралася в дорогу і наказувала матері, якої треба додержуватися лінії, в разі з'явиться новий квартирант. Оде все, що знаю я безпосередньо, або з уст моєї хазяйки, або з власного спостереження.

— Далі було так: як хазяйки ще не було, справді з'явився якийсь молодий чоловік і запропонував здати їйому квартиру.

Він був дуже гречний і на поставлені умови погодився одразу.

Жорж тепер не таращив по столу. Він був увесь увага, і коли я знову замовк, мені здалося, що Жорж навіть засмикався від нетерплячки.

— Через день новий квартирант перевірів речі, а ще через день повернулась і хазяйка. Було пізно ввечорі. Коли вона відчинила двері, мати пошепки сказала:

— Уже єсть.

Хазяйка задоволено всміхнулася і зацікавлено поглянула на кімнату. Крізь гардину з кімнати вибивалось блакитне світло.

Мати говорила далі:

— Такий улесливий та люб'язний, що ще й не було таких. Та становитий, та вродливий.

Хазяйка немов не слухала, але цікавість наростила. Вона теж хотіла його побачити, още тепер, зараз, але він видно спав. У кімнаті було тихо. Похваливши ще раз квартиранта, мати заснула. Хазяйка пішла

Стрілецький спорт у Харкові. Молодь робітничих клубів на стрілецьких змаганнях

— Це юна моя колишня хазяйка. Він перші дні — після вилікарства її, звичайно, опанував роспа; русява голівка заструбатіла нечесана, а ніжні блакитні очі помутніли, як в осені. Що робити? Помсти шукати? Але нею не звернеш загубленого, та її мститися було вже ні на кому. Купів з дроздовцями, що через тиждень після того під наступом червоних загонів задали латати, зник і цей мерзотник. Дівчинка жила насолодаю приїдешньою помсти, над будинком пропливали живі трикутники журавлів, час почав бити рану. За рік ганебний злочин наче хто пригнітив величезним плитником. Тільки десь глибоко, кавалком ворушився, час від часу нагадуючи, що він живе. Треба було витягти коріння цих спогадів і йти в життя такою як є, інакше... юно почеє жартувати і кавалок болю роз'ятриться знову в рану. Мати казала:

— Перенесімо свій будинок з цього місця в інше, то же забудеться.

І перенесли.

ДО РОЗСТРІЛУ НА ЛЕНІ 1912 РОКУ

Ротмістр Терещенко. З його наказу солдати стріляли в робітників „Лензото“

слати ліжко й собі. Проходячи повз кватирантову кімнатку, вона якось ненароком зиркнула в дірочку. Кватирант лежав. Хазяйка підійшла до гардини близьче і тихенько відхилила. Вродливий мужчина лежав на ліжкові горілиці. На голене чорняче лице падав зі стелі блакитний одліск. Було, як у казці.

Вона припала до гардини щільніше і, сама того не помічаючи, відхилила її на половину, при чому похитнулась і, щоб не впасти, вхопилася за одвірок. Колишній злочин заворушився в грудях десь глибоко, сунувчись до горла. Сердец тріпотіло як у спійманої пташки, а очі спинилися,—стали як штучні. Сумніву не було. Хазяйка, стريمуючи гнів, ступила за гардину. Коли вона опинилася віч-на-віч, її охопила нестримна жага помсти. Вона підкралася до нього як кішка і, знявши тут же зі стіни його лобік, зробила рішучий помах у повітря.

Жорж ударив кулаком по столу.

— Буде! — Кельнер подав нам рахунок.

По дорозі на Жоржеве помешкання ми мовчали. Мене надто дивувало Жоржеве поводження, але дивлячись, як він нервово кусав губи, я закінчувати свого оповідання не зважався. Залишивши за собою центр міста, ми завернули на знайому мені околицю. Жорж, що час від часу допитливо поглядав на мене, обернувся й сказав, — мені здалося, що він сказав навіть із самозаконянням:

— А знаєш?... Я жонатий.

Коли б раптом розірвалася перед моїм носом гармата, то й тоді я б здивувався менше.

— Ти, жонатий! Ти?

— Так, я жонатий.

Жорж не жартував. Він справді справляв якусь незрозумілу мені перемогу. Я плутаєсь в догадках, як у тенетах і ні—чорта не розумів. Жорж і жонатий — це була шарада, ребус. Розгадати її без Жоржевої допомоги було важко, і я почав ланівцями:

— І все таки ти переконаний, що любов...

Жорж замахав руками:

— Про любов годі. Шклянка чаю із рук моєї дружини і твої твердження будуть биті.

Згоди?

— Гарразд.

Я знизав плечима і глянув уперед. Ми йшли тією самою вулицею, де жила моя колишня хазяйка. Мені було видно її будинок. Овін виблискує на сонці помутніло вже тепер фарбою даху і викликав мої пам'яті найдрібніші спогади колишнього перебування.

Що близьче ми підходили до будинку, то цікавіше мені було дізнатись, що сталося з моєю хазяйкою, після того страшного випадку. Напевне потрапила до БУПРу, переживає глибокі моральні муки. Мати, звичайно померла і в будинкові живе... Порівнявшись із будинком, Жорж зупинився:

— Ну, зайдім! Я його не зрозумів.
— Куди зайдім? Сюди до моїх колишньої хазяйки? Хіба ти її знаєш?

Жорж задоволено посміхнувся:
— Колись зустрічались.

Від цих слів мені чомусь затримали ноги і тільки через силу ступив я на ганок так знайомого мені будинку. Ось ми вже в сінал. Жорж звичним рухом відчиняв двері і мені в очах починають світитися ріжнокольорові вогники. Я стою деякий час, як статуя. У кімнаті, куди ввійшов Жорж, залишивши мене в сінцях, залящав голосний сміх і через хвильку переді мною стояла... колишня моя хазяйка. Я попрохав вибачення і опустився тут же на стілець. Жорж без жалю катував мене далі:

— Познайомся, — це моя дружина. Зрозуміти мое становище було легко. Довго потому я не міг очути. Пам'ятаю — пили чай, весело ревотали. Ви читачу не задоволені? Ви хотіли б бачити героїню моого оповідання в БУПРі, співчувати її і чекати обів'язкової нагороди за страждання і т. інш. і т. інш.

Але я вас розчарую. Моя героїня нікого в житті не зарізала. Правда, вона може бі варізала, коли б Жорж не був правий в своїх поглядах на любов. Я вернуся трошки назад. Коли моя героїчна хазяйка, оланована жагою помсти, зняла на колишнього злочинця руку, — злочинець прокинувся. Їхні очі зустрілися, і хазяйка, випустивши лобіка, обвила злочинця шию триметичною рукою. А мені, слухаючи те, мимово думалось:

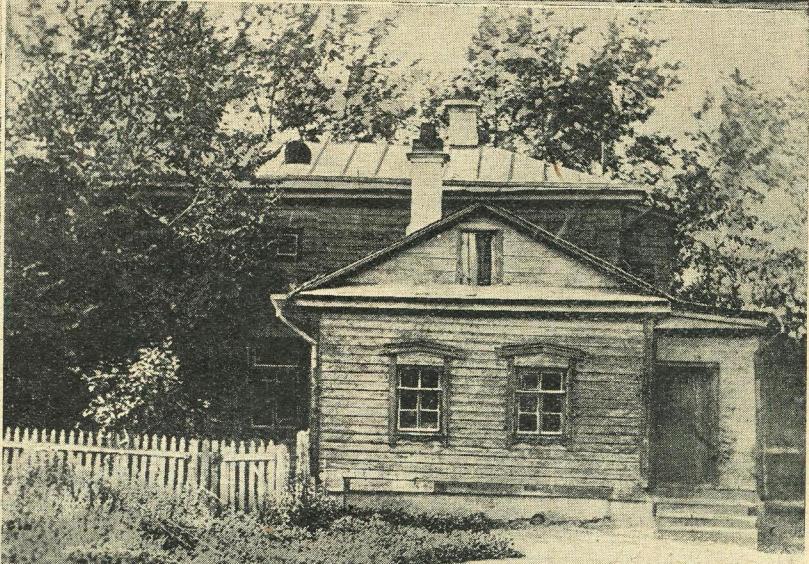
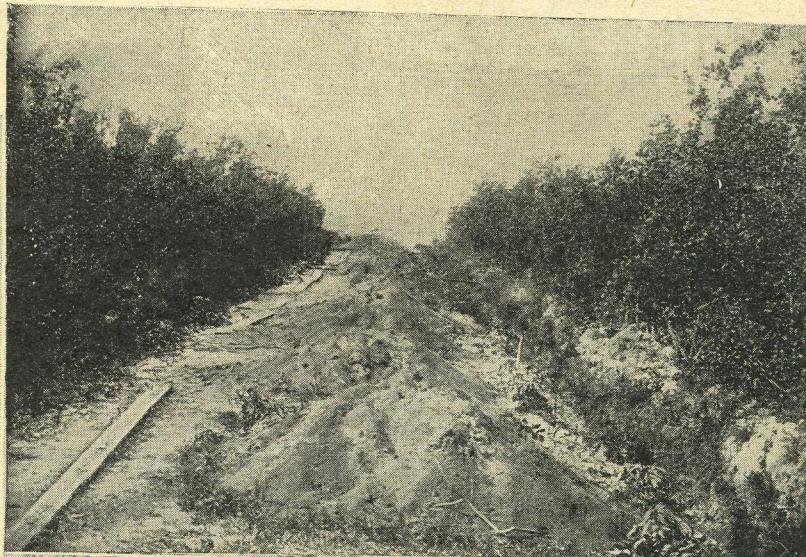
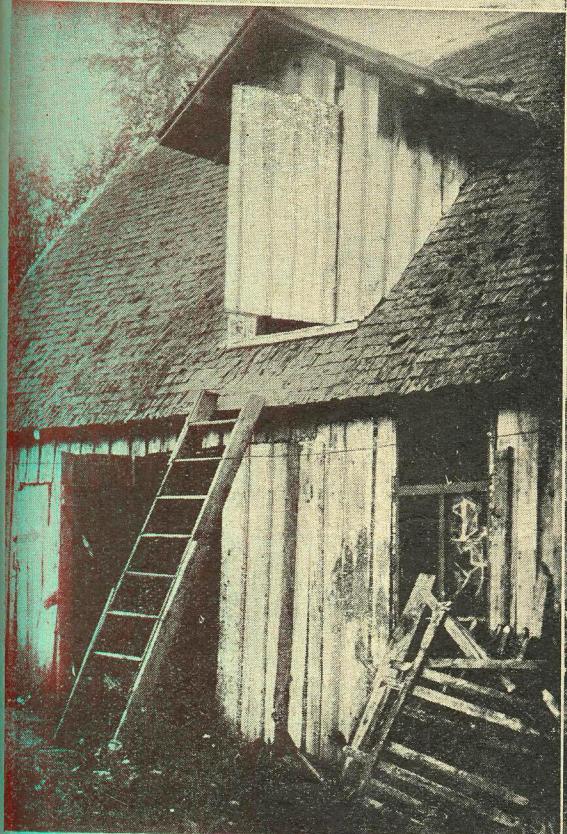
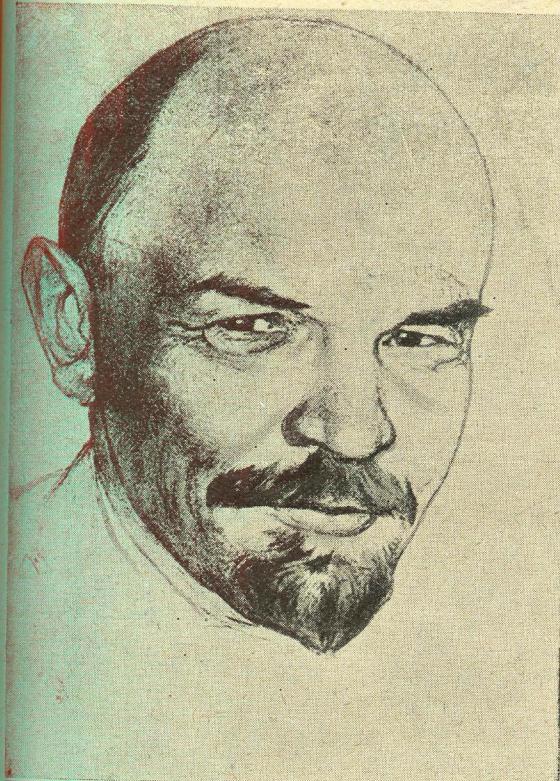
— Так он які приятелі бувають у наші часи!

ЖЕРТВИ РОЗСТРІЛУ НА ЛЕНІ 1912 РОКУ

Забиті робітники „Лензото“

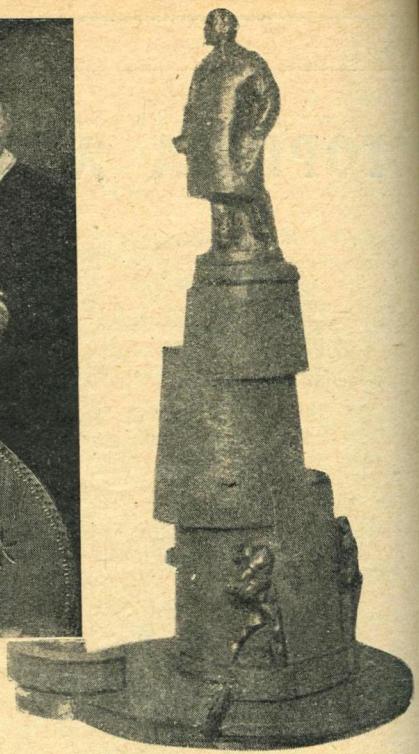
СТОРІНКА ЛЕНІНА

Угорі, праворуч—дорога від куріння, де переховувався Ленін у 1917 р., в селі Розлив. Нижче—будинок в м. Ульяновському (Симбірськ), де народився Ленін. Внизу—Емельянов з сином; у них ховався Ленін 1917 р. в с. Розлив. Сарай (ліворуч) біля хати Емельянова в с. Розлив, де ховався Ленін у 1917 р. Портрет Леніна—робота худ. Андрєєва

Окружна Голова з Інспектором бандуристів

Балерина Е. Купферова

Приїхала на Радянську Україну працювати відома чеська балерина Ервіна Купферова. Її не задовольняє балетне мистецтво буржуазної Європи, що загрузло в своїх фокстротах та шіммі. Е. Купферова вступила до театру ім. Франка завідувати хореографічною частиною

до приїзду австрійської делегації

Під час пробування в Харкові австрійської торговельної делегації, радник австрійського посольства в Москві, п. Гудечек, одвідав редакцію „Вістей ВУЦВК“, дікавайчись станом української радянської преси. На фотографії праворуч п. Гудечек, ліворуч — тов. Касяnenko

Проект пам'ятника Ленінові в Харкові, затверджений комісією при ВУЦВК у. Робота скульптора Кавалерідзе

В Київі нещодавно померла стара народоволка Тесленкова, що за часів царату багато років пробула на засланні в Сибіру

ДНІПРО РОЗЛИВСЯ

Нарис М. Павленка, фот. М. Галущенка

Ген, ген, скільки око бачить, розлився старий Дніпро, плав луки, піски і з новою бадьорістю й силою бурхливо біжить на південь. Байдуже йому, що там десь біраються затримувати його. Байдуже, що його швидку відяну стихію людина незабаром примусить працювати всім потребам життя. Байдуже йому. Він і цього року розлився, як завжди, і піднявши рівень своєї води на десяток аршин, поблизує і грає під проміннями весняного соня.

Все відразу ожило на цій головній водяній артерії України. Загули своїми спокійними сиренами залишні порти—пароплави, попливли вже вниз водою перші ватаги лотів, що на цей раз понесли вже дерево на Дніпрельстан. Ожили села й хутори що стоять понад Дніпром.

Ось і киянє цілими днями стоять на високих Київських кручах над Дніпром і милуються на безмежну просторінь Дніпра. А він роскішний бував під час повіні.

Молоді лоцмани під час повіні переправляють пасажирів

На пристані

А низу під горою вже кипить життя,—там пристань мають червоні працірці на щоглах, там уже снують моторні човни та луби.

А проти самого Києва по той бік Дніпра якесь діле містечко ніби водою пливе. То Труханів острів, то щільний виселок рибальський, що виріс за останні десятиріччя. На низькому лівому березі Дніпра розташувалося містечко—погляньте на нього зараз. Просто Венеція якась.

Звикле до води це містечко—зараз недзвичайно мало. За величезним пляжем, за довгими кущами бербозу, серед буйної зелені з піскуватими небрукованими вулицями спить у літню спеку це містечко.

Тихе й спокійне життя тут точиться й зімою.

Але зараз, коли вулиці цього містечка перетворилися в водяні канали, коли сполучення по між островами провадиться лише човнами, коли все життя мешканців цих будинків відбувається тут у човнах, Труханів острів має особливий вигляд. Знають як будувати свої оселі мешканці острову,—на високих

палях та підмурках поодувані тут усі будинки. Байдуже, що Дніпро хоч ще вище підніметься.

По водяніх вулицях острова чергають ріжні вартові човни червоного хреста, та мало їм тут роботи. Населення подібних місцевостей на Дніпрі давно вже звикло до повіні і любить свою, хоч і сердиту часом, ріку.

Це ж бо Дніпро годув мешканців оцих довгоногих будинків, що зараз ніби купаються в воді. Тут живуть здебільшого робітники ріжних підприємств Дніпровського Держпароплавства.

Але цього року не буде вже такої страшної повіні на Дніпрі,—знають це, так споріднені з цею річкою, люди. Знають вони й про те, що з під води швидко виглянуть зелені луки, що зміті водою небруковані вулиці виселку скоро знову заживуть спокійним, звичайним життям.

Знають ці люди і про те, що Дніпро вже прогинувся від зимового відпочинку, зашумів навколо них своїм особливим бурхливим життям.

Труханів острів залило водою